

STEMMEN UIT HET VRIJZINNIG CENTRUM DE HOEKSTEEN

VOORBURG - SASSENHEIM/LISSE

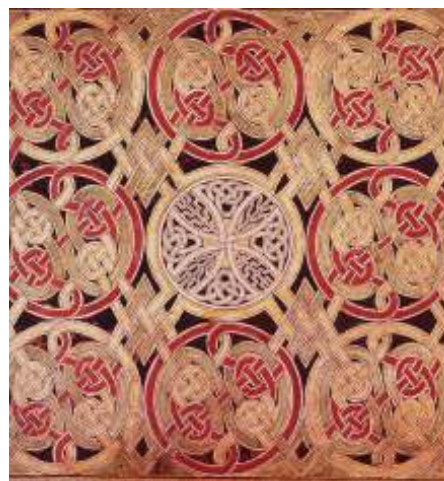
Adres: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg
Telefoon 070 386 34 13

Een Keltisch lied

De Kelten hebben over grote delen van Europa sporen nagelaten. Via archeologische vondsten en geschreven bronnen van de kant van de latere Romeinse bezettingsmacht - zoals van Caesar, Siculus en Strabo - hebben we kennis over de Kelten verkregen. Hun voorwerpen en kunstschaten, die men bij de La Tène-kunststijl indeelt, zijn goed herkenbaar. De Kelten illustreerden met allerlei soorten van knopen en lijnen zonder begin en einde (endless knot). Ook de bijzondere metaalbewerkte potten en zwaarden met ingelegde handvatten spreken over hun samenleving. In Ierland is meer dan op het vasteland de Keltische cultuur in leven gebleven. De verbondenheid die mensen daar nog voelen met de natuur en hun liefde voor gedichten en zang kun je 'typisch Keltisch' noemen. Hoewel het christendom de Keltische druïden en priesteressen in Ierland rond 500 n. Chr. verdrong, hebben de nieuwe kloosters juist ook bijgedragen om de Keltische erfenis te bewaren. Oude verhalen en teksten die eerder door de druïden alleen mondeling werden doorgegeven, werden door monniken in kloosters opgetekend en daar bewaard. Het onderstaande oude gedicht, teruggevonden in een Iers klooster, bezingt de maand mei met al haar bijzondere dieren, insecten en bloemen (Anoniem, 9de eeuw, uit: Simon James, *Exploring the World of the Celts*, Thames & Hudson, 1993. *Ontdek de wereld van de Kelten*, H.J.W. Becht bv p. 160).

Meimaand

Meimaand, schone tijd, volmaakt van verschijning;
merels zingen uit volle borst bij het eerste straaltje daglicht...
Zomer verlaagt het water in de kleine stroom,
de kudde snelt op het water af,
de heide spreidt haar lange haar,
het tere witte wollegras gedijt...
Bijen, zwak als zij zijn,
dragen met hun voeten wat zij oogsten van de bloemen,
de bergen lokken het vee,
de mier richt een rijke maaltijd aan.
De harp van het bos speelt melodius,
haar muziek brengt volmaakte vrede;
kleur is gedaald op alle heuvels,
een waas op het gevulde meer.
Een schuw teer wezen zingt steeds weer uit volle borst,
de leeuwerik fluit zijn helder lied –
prachtige meimaand, kalm van voorkomen.

In dit nummer

Van het bestuur	2
Bloemengroet	2
Robert en Clara Schumann	3
Blazersensemble	3
Kerkdienst en koor	4
Oec. Vrouwenwerk	4
Uitgesteld concert	4
Excursie naar Voorlinden	5
Hemelvaarten	5
Ode aan Paustovski	6
Erasmus	7
AGENDA	8

1 mei 10.30 uur
Hoeksteenlezing
Robert en Clara Schumann
Spreker Wim Toes

15 mei 12.00 uur
Blazersensemble
Voor de Wind

29 mei 12.00 uur
Uitgesteld concert
Yuh-ichi Sakai, bariton
Shintaro Kawahara, pianist

Een gedicht dat ook ons weer kan wijzen op de mooie natuur die ons omringt.

Hartelijke groet,
Katrijne Bezemer

Van het bestuur

De vergadering van 12 april stond in het teken van de voorbereiding op de komende ledenvergadering van 21 april. Verder werden de activiteiten van de maand maart geëvalueerd, terwijl er ook nog afspraken werden gemaakt over de komende kerk-items.

De Hoeksteenlezing van zondag 1 mei a.s. houdt niet alleen in een lezing met foto- en filmbeelden, maar er treden ook nog live 2 pianisten en een sopraan op! Reden dus om die ochtend te komen genieten.

In de agenda op de achterkant ziet u wat er allemaal voor interessants te beleven valt. Graag daarbij tot ziens.

Wim Toes

Bloemengroet

De bloemen uit de Paasdienst gingen namens u naar dhr. H.F. de Jong en mw. M. Oomen

Zondagmiddag 10 april, Warner Fokkens

Een concert op orgel en piano werd die zondag gegeven door Warner Fokkens, m.m.w. van zijn echtgenote.

Het zat al heel lang in de pen en eindelijk was het dan zover: de kerkzaal speciaal ingericht, stoelen in een halve cirkel rond orgel en piano. Het concert bestond uit 5 delen:

Drie maal drie orgelstukken afgewisseld met twee maal twee pianostukken.

We zaten allemaal geboeid te luisteren en te kijken. Heel knap zoals hij romantische, klassieke en moderne stukken virtuoos ten gehore bracht. Ik vermeld met opzet ook het kijken: ongelooflijk zo licht en snel als hij het “voetenwerk” verrichtte.

Het derde pianostuk bracht een blik van herkenning op ieders gezicht: *Old and wise* van A. Parson. Zijn improvisatie over het Oekraïens volkslied op de piano oogstte veel bewondering, evenals het slotstuk, zijn eigen improvisatie op orgel.

Samengevat: we hebben genoten en kijken uit naar een volgend concert.

Mocht u meer willen weten over Warner Fokkens:

www.warnerfokkens.nl ook op You Tube muziek.

Iet Vallenduuk

Warner Fokkens

Robert en Clara Schumann

Spreker Wim Toes

Zondag 1 mei, 10.30 uur

Toegang: € 8,00 p.p. Leden en vrienden van de Hoeksteen € 6,00 (incl. koffie/thee)

Robert Alexander Schumann werd geboren in 1810 in Zwickau (Duitsland). Hij was een componist uit de tijd van de Romantiek en kwam uit een gezin waar veel aandacht was voor de literatuur, wat resulteerde in het schrijven van gedichten. Toch ging hij zich verder ontwikkelen in de richting van de muziek. Hij studeerde bij de toen bekende Friedrich Wieck, met wiens dochter Clara hij, zeer tegen de zin van haar vader, in 1840 zou trouwen.

Eerst schreef Schumann pianomuziek, daarna volgden veel liederen en ook kamermuziek. Aan het eind van zijn leven was hij zeer bijziend geworden en had hij last van hallucinaties en depressies, wat leidde tot een opname in een inrichting voor geesteszieken waar hij tot het einde van zijn leven verbleef.

Robert Schumann behoorde tot de belangrijke componisten uit de tijd van de Romantiek met nalating van vele pianowerken en liederen. Clara Josephine Wieck kreeg pianolessen van haar strenge vader, die er voor zorgde dat zij zich ontwikkelde tot een buitengewoon succesvolle pianovirtuoos, die tijdens vele Europese tournees muziek van haar echtgenoot, van haarzelf, maar ook van Beethoven, Mendelssohn, Brahms en Chopin speelde. Zij werd als een van de grootste pianisten van haar tijd beschouwd.

Medewerking wordt verleend door: Rene Rakier, piano, Wicher Kraan, piano en Julia Bronkhorst, sopraan. Ook worden er beelden geprojecteerd op het scherm.

Wim Toes

Blazersensemble Voor de Wind

Blazersensemble Voor de Wind geeft op **zondag 15 mei om 12 uur** een koffieconcert in de Hoeksteen, Rozenboomlaan 119 te Voorburg. Voor de Wind is een groep van elf musici: twee fluiten, twee hobo's, twee klarinetten, twee fagotten, twee hoorns en een contrabas. Het geheel staat onder leiding van Dominic Sierat.

Zij brengen een programma met muziek van verschillende bekende componisten, voor blazersensemble gearrangeerd: de Haydn variaties van Johannes Brahms (arr. M.A. Popkin), delen uit Porgy en Bess van George Gershwin (arr. W. Luijt) en Romeo en Julia van de in Oekraïne geboren Sergej Prokofjev (arr. N.P. Thomas).

Toegang € 8,00, leden / vrienden van de Hoeksteen € 6,00 (incl. koffie/thee).

(pinnen is mogelijk en heeft onze voorkeur)

U bent van harte welkom!

Kerkdienst en Hoeksteenkoor

Zondag 22 mei 10.30 uur

Voorganger ds. K. Bezemer

Organist Albert van der Haven

Hoeksteenkoor o.l.v. Frits Muusse

Het koor zingt de liederen:

Sanctus Victor C Johnson (Quoting Canon in D by
J. Pachelbel)

Agnus Dei G.F. Händel

Psalm 111 P. Hellendaal

Collecten:

1e voor de instandhouding eigen geloofsgemeenschap

2e collecte Hospice Het Vliethuis

Denkt u aan het bloemenbusje bij de uitgang?

Uitgesteld concert

Door de lockdown in de maand januari kon het Nieuwjaarsconcert niet door gaan. Gelukkig waren beide musici, de Japanse bariton Yuh-ichi Sakai en pianist Shintaro Kawahara bereid om op **29 mei 12.00 uur** alsnog hun programma uit te voeren.

Programma:

Ombra mai fu	G.F. Handel
Lascia ch'io pianga	G.F. Handel
Hamabe no uta - Lied aan de kust	Tamezo Narita
-	
Aka tonbo - Kleine rode libel -	Kosaku Yamada
Kojo no tsuki - De maan boven de kasteelruïne -	Rentaro Taki
Bist du bei mir	G.H. Stölzel
Ich will nun hassen BWV 30	J.S. Bach
Sie liebten sich beide	C.Schumann
Erlkönig	F.Schubert

Toegang: € 8,00, leden en vrienden van de Hoeksteen € 6,00

Yuh-ichi Sakai, bariton

Shintaro Kawahara

Oecumenisch vrouwenwerk

De kerngroep is bezig met de voorbereiding van de afsluitende ochtend, die woensdag 18 mei van 10 tot 11.30 uur wordt gehouden in de Dorpskerk, Damhouderstraat 2a in Leidschendam. Het thema was dit seizoen: Geloven zonder kerk. De kerngroep zal kort tevoren via persoonlijke uitnodiging en andere wegen nog bekendheid geven aan deze slotochtend. Voor informatie bellen met Plony Korving, 06 10 29 27 26 of mailen naar p.korving@outlook.com

Excursie

Donderdag 12 mei

We gaan op pad naar **Voorlinden, Museum van moderne en hedendaagse kunst**, in Wassenaar. Museum Voorlinden heeft behalve een bijzonder ontwerp en een schitterend aangelegde tuin ook moderne kunst die je oproept de kunst te beleven en te ondergaan en lokt daartoe uit. Geregeld is er bovendien een speciale expositie. We starten deze excursie met een lunch in de Hoeksteen en gaan vervolgens met eigen vervoer (we regelen een vervoers-poule) naar Voorlinden toe. Daar zullen we rond 2 uur de exposities, maar ook de tuin en de omgeving bewonderen.

De kosten voor de hele middag bedragen € 25,00 (toegang museum en lunch en kopje koffie/thee of sapje na afloop in De Hoeksteen).

Tijd: 12.30 uur lunch in De Hoeksteen in Voorburg

13.30 uur vertrek naar Voorlinden, Buurtweg 90.

14.00-16.00 uur in museum.

16.30 terug in de Hoeksteen waar we afsluiten met een kopje thee/koffie.

Graag opgeven voor 10 mei bij kbezemer@iroka.nl of 071-5320438

Hemelvaarten

Op donderdag 26 mei is het Hemelvaartsdag, de dag waarop de christelijke kerken de hemelvaart van Jezus herdenken, de terugkeer naar de hemel waar hij volgens het *Evangelie van Lukas* plaats nam aan de rechterhand van God. In *Handelingen der Apostelen* wordt er nog bij verteld dat dit gebeurde voor de ogen van zijn apostelen 'waar hij werd opgeheven en opgenomen in een wolk. Twee mannen in witte gewaden verkondigden dat Jezus nu in de hemel was opgenomen'.

Niet alleen in de christelijke Bijbel, maar ook in de Hebreeuwse en in de islamitische geschriften vinden we hemelvaartverhalen. Hieronder een paar geschiedenissen.

Paulus spreekt in de *Brief aan de Korintiërs* over een volgeling van Christus die werd weggevoerd naar de 'derde hemel', waar hij 'woorden hoorde die door geen mens mogen worden uitgesproken'. Er wordt over deze woorden heel wat gefantaseerd, maar aangenomen wordt vaak dat Paulus het hier over zichzelf had.

Maria de moeder van God werd volgens een vroegchristelijke traditie, nog gevolgd in de katholieke kerk, na haar dood met lichaam en ziel in de hemel opgenomen. Dat wordt op 15 augustus herdacht en gevierd.

In Oosters-orthodoxe kerken gelooft men ook dat Maria lichamelijk is opgevaren, maar daar bestaat geen dogma over, men spreekt vooral over het 'ontslapen van de Moeder Gods'.

Elia werd volgens *Koningen 2* in een vurige wagen naar de hemel gebracht, zijn leerling Elisa was daarbij. De profeet Maleachi zei dat Elia weer zou terugkeren naar de aarde. In het jodendom laat men daarom vaak de deur open en zet men een extra bord op tafel tijdens de maaltijd op sederavond om hem te verwelkomen als hij zou verschijnen.

Mozes stierf op de berg Nebo en God begroef hem volgens *Deuteronomium*. In *Judas 9* worden hierover de apocriefe boeken *Henoeh* en *Hemelvaart van Mozes* geciteerd, waarin de aartsengel

Hemelvaart van Jezus- Meester van Vissy, ca 1350

Maria, na haar hemelvaart al in de hemel - Francisco Botticini - 1475

Michael met de duivel om het lichaam van Mozes twistte.

Henoch – van hem wordt gezegd dat hij wandelde met God, in nauwe verbondenheid. Hij werd ‘slechts’365 jaar oud, vergeleken met leeftijden van vóór de zondvloed is dat weinig. Aan zijn leven kwam een einde toen ‘God hem wegnam’. Soms wordt dat opgevat als zou Henoch ten hemel zijn gevaren.

De bedelaar Lazarus komt voor in de parabel van ‘de rijke man en Lazarus’ uit *Lukas* waarin wordt verteld over een bedelaar die slecht werd behandeld door een rijke man, toen hij – Lazarus – stierf, werd hij door engelen weggedragen om aan Abrahams boezem te rusten (soms staat er ook ‘in Abrahams schoot’). Tot zeker in de 19e eeuw werd dit verhaal geïnterpreteerd als zou Abraham in de hemel verblijven, in contrast met de rijke man die kennelijk daar niet was. Er bestaan diverse kunstwerken die de hemelvaart van Lazarus afbeelden.

Ook in het islamitische geloof is er sprake van hemelvaart. De engel Gabriël verscheen aan Mohammed en met hem mocht hij op het hemelse dier Buraq Jeruzalem en de hemel bezoeken. Daar sprak God met hem en bepaalde toen dat moslims vijftig keer per dag een ritueel gebed moesten bidden. Op aandringen van de profeet Musa – in de Bijbel Mozes – keerde hij nog twee keer terug naar God totdat het aantal was vastgesteld op vijf. Moslims staan nog altijd stil bij deze hemelvaart van Mohammed waarbij de regels van het gebed werden vastgelegd. Deze reis wordt in de geschriften de Nachtreis genoemd.

de Nachtreis van Mohammed met Buraq
Manuscript 13e eeuw

Gerty Hornman

Ode aan Paustovski

Onderstaand vindt u een gedicht van mij over de Russische schrijver/dichter Konstantin Pauskovski, die heel veel over zijn reizen door de Ukraine heeft geschreven. Naar aanleiding daarvan is deze Ode ontstaan.

Ode aan de schrijver Konstantin Paustovski (1892-1968)

Laat mij ruiken aan de zee, waar de kalkrotsen warm zijn
waar de zeewinden op je gezicht ademen

met jou wil ik zijn tussen de zandkorrels
en het getintel van zoutkristallen

bewonder met mij de regendruppel die op het water valt,
opveert, om dan te verzinken als een parel

wanneer de zon wazig schijnt volgen wij de beweging
van de hemel die in de middag geel wordt om te lijken
op een grote met oker besmeurde stolp zodat de wolken
zich ontladen in slierten als uitgeplozen touw

als de storm opkomt met de woedende wind
die langs de rotsen giert dan doen
de bergen ons denken aan dode kamelen
met ribben die uitsteken onder hun stoffige vel

laten wij de vreemde groenige gerechten proeven
op versleten sloepen luisteren naar de tongval
van de nabije oerbossen

en als de kreten van de kraanvogels klinken
is dat een teken van de voorbijgaande zomer
dat ons maant tot vertrek voordat de eerste
koele nevels ons omringen

Mechthild Bulir

Hoeksteenlezing zondag 12 juni, 10.30 uur

Een nieuwe kijk op het leven en werk van Erasmus

Spreker Sandra Langereis

Entree: € 8,00 p.p. Leden, en vrienden van de Hoeksteen € 6,00 (incl. koffie/thee)

Erasmus kennen we in de eerste plaats als de bestsellerauteur van de *Lof der zotheid*. Maar zelf wilde hij vooral 's werelds grootste Bijbelkennner zijn. En zijn zestiende-eeuwse tijdgenoten zagen hem ook zo. Het leven van Erasmus stond vanaf zijn prilste jeugdijaren, die hij als tienerwees met grote tegenzin uitzat in kosthuizen en kloosters van de devote Broeders van het Gemene Leven, in het teken van anti-autoritair verzet tegen vroom vertoon en theologische dogmatiek.

Erasmus wilde jong als hij was op individueler en intellectueler wijze verdieping kunnen geven aan zijn geloof. De bijbel en de kerkvaders: alleen een volleerd literatuurwetenschapper en geschiedwetenschapper kon die oerteksten van het christendom op de juiste wijze lezen, had hij geleerd op zijn school in Deventer.

In de lezing wordt verteld hoe Erasmus, de grappenmaker van de *Lof der zotheid*, zich decennialang vooral inspande om op eigen houtje 's werelds allereerste bijbelhistoricus te worden en zijn hele werkzame leven in dienst stelde van een wereldprimeur: de publicatie van het Nieuwe Testament in zijn oertaal en oervorm. De lezing vertelt ook hoe Erasmus het daarbij tot zijn levenstaak maakte om een modern type bijbellezer te scholen.

Sandra Langereis is historicus en biograaf. Ze studeerde Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, waar ze in 1992 cum laude afstudeerde en in 2001 cum laude promoveerde. Daar en aan de Universiteit Leiden werkte ze jarenlang als universitair docent voordat ze full-time biograaf werd. Haar *De woordenaar: Christoffel Plantijn, 's werelds grootste drukker en uitgever* werd in 2014 genomineerd voor de Libris Geschiedenisprijs en verkozen tot beste biografie door *de Volkskrant* en beste geschiedenisboek door *Trouw*. *ERASMUS: dwarsdenker* verscheen in 2021. Bij de Bezige Bij won zij Libris prijs 2021

Sandra Langereis
(foto Geert Snoeijer)

Indien onbestelbaar: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg

AGENDA

MEI

- zo 01 10.30 u Hoeksteenlezing *Robert en Clara Schumann*
Spreker Wim Toes m.m.v. twee pianisten en sopraan
- do 12 12.30 u Lunch in de Hoeksteen,
excursie museum Voorlinden Wassenaar
- zo 15 12.00 u Blazersensemble *Voor de Wind*
- do 19 14.30 u Kring *Het verborgen leven van bomen*
o.l.v. Katrijne Bezemer en Wim Toes
- vr 20 14.30 u Leeskring *Desgevraagd* o.l.v. ds. R.F. Philipp
- zo 22 10.30 u Kerkdienst voorganger ds. K. Bezemer
m.m.v. het Hoeksteenkoor o.l.v. Frits Muusse
- zo 29 12.00 u Uitgesteld concert met Yuh-ichi Sakai, bariton
en Shintaro Kawahara, pianist

JUNI

- zo 5 10.30 u Pinksterdienst, voorganger ds. K. Bezemer
m.m.w. van het Hoeksteenkoor o.l.v. Frits Muusse
aansluitend lunch
- zo 12 10.30 u Hoeksteenlezing Erasmus spreker Sandra Langereis

Datum inleveren kopij

Wilt u de kopij voor het juninummer a.u.b. uiterlijk 15 mei a.s. insturen naar stemmen@kpnmail.nl of naar Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg

Colofon

Voorganger:
Ds. K. Bezemer,
Floris Versterlaan 23
2343 RV Oegstgeest
Tel.: 071 532 04 38
kbezemer@iroka.nl

Voorzitter:
Mw. mr. drs. F.J.R. de Boer
Tel: 070 386 95 04
fjr.deboer@hetnet.nl

Secretariaat:
W. H. Kraan
Tel.: 070 386 95 41
secretariswhkraan@gmail.com

Penningmeester
G. Vallenduuk-Visser
Tel: 0252 213 998
penningmeesterhoeksteen@gmail.com

Zaalverhuur
G. Vallenduuk-Visser
Tel: 0252 213 998
ivallenduuk@gmail.com

**Contactpersonen
ziekenhuisopnamen:**
Ds. K. Bezemer

Livestreaming
D. Corbeels - van Proosdij

Redactie Stemmen:
G. Hornman-Oldenbeuving
M. van Proosdij-v.d. Beukel
W. Toes

Eindredactie:
A.G. Spruijt
Tel.: 070 347 28 07
agspruijt@gmail.com

Bankrekeningnummer:
NL 93 INGB 0000 137735
Vereniging van Vrijzinnig Gods-
dienstigen te Voorburg

Maandblad Stemmen:
Op aanvraag via het secretariaat

Redactieadres:
stemmen@kpnmail.nl
Rozenboomlaan 119
2274 HK Voorburg

Website
www.vrijzinnigcentrumdehoeksteen.nl